

Luật sư giả, công ty luật “dỏm”: Không thể để người dân mất tiền mới biết mình bị lừa

14:40 29/10/2026

Tình trạng mạo danh luật sư, lợi dụng danh nghĩa công ty luật để trục lợi không chỉ gây thiệt hại cho người dân mà còn làm xói mòn niềm tin vào công lý.

Trước thềm Talkshow “Nhận diện và phòng tránh luật sư giả, công ty luật ‘dỏm’” do Tạp chí Thương hiệu và Công luận tổ chức ngày 30/10/2026, chúng tôi có cuộc trao đổi với luật sư **Lê Hồng Nguyên, Ủy viên Ban Thường vụ Liên đoàn Luật sư Việt Nam, Phó chánh văn phòng cơ sở 2 tại TP.HCM** về thực trạng mạo danh luật sư, trách nhiệm của các tổ chức nghề nghiệp và những giải pháp bảo vệ người dân trước các hành vi trục lợi dưới vỏ bọc dịch vụ pháp lý.

Luật sư Lê Hồng Nguyên, Ủy viên Ban Thường vụ Liên đoàn Luật sư Việt Nam, Phó chánh văn phòng cơ sở 2 tại TP.HCM. Ảnh: TĐ

Mạo danh luật sư không chỉ gây thiệt hại về tài sản

Thưa luật sư, hiện nay có những cá nhân, tổ chức sử dụng danh nghĩa luật sư, công ty luật để quảng cáo, hứa hẹn “bao thắng kiện”, “chạy án” nhằm thu hút khách hàng. Ông đánh giá thế nào về tính chất, mức độ nguy hiểm và những hệ lụy của tình trạng này?

Theo tôi, tình trạng mạo danh luật sư, tổ chức hành nghề luật sư để trục lợi là vấn đề đáng lo ngại, cần được nhìn nhận không chỉ dưới góc độ bảo vệ quyền lợi người dân mà còn liên quan đến danh dự, uy tín của đội ngũ luật sư và niềm tin xã hội đối với pháp luật, công lý.

Các đối tượng có thể sử dụng trái phép tên tuổi, hình ảnh của luật sư có thật, giả mạo biển hiệu văn phòng, lập tài khoản mạng xã hội, website quảng cáo dịch vụ pháp lý. Thậm chí, có trường hợp cam kết chắc chắn kết quả giải quyết vụ việc hoặc tự nhận có quan hệ với cơ quan có thẩm quyền để thuyết phục người dân giao tiền.

Hậu quả trực tiếp là người dân có thể mất tài sản, không nhận được dịch vụ pháp lý đúng nghĩa, bị hướng dẫn thực hiện thủ tục sai quy định hoặc bỏ lỡ những thời hạn quan trọng để bảo vệ quyền lợi. Trong những trường hợp nghiêm trọng, hậu quả còn ảnh hưởng đến quyền tài sản, danh dự, nhân phẩm, quyền tự do và các quyền, lợi ích hợp pháp khác.

Đáng lo ngại hơn, hành vi mạo danh còn gây tổn hại đến uy tín của những luật sư hành nghề chân chính. Khi bị lừa bởi một người tự xưng là luật sư, người dân có thể không phân biệt được đối tượng mạo danh với người hành nghề hợp pháp, từ đó hình thành tâm lý hoài nghi đối với cả giới luật sư.

Nếu niềm tin bị suy giảm, người dân có thể e ngại tìm kiếm sự hỗ trợ pháp lý chính đáng, ảnh hưởng đến khả năng tiếp cận công lý.

Vì vậy, đây không đơn thuần là hành vi gian dối trong cung cấp dịch vụ mà còn là vấn đề liên quan đến trật tự pháp luật, uy tín nghề nghiệp và niềm tin xã hội đối với hoạt động tư pháp. Tùy tính chất, mức độ vi phạm, các hành vi phải được xử lý theo quy định; nếu đủ yếu tố cấu thành tội phạm thì cần xem xét trách nhiệm hình sự.

Theo ông, vì sao tình trạng luật sư giả, công ty luật “dỏm” vẫn tồn tại? Phải chăng còn những bất cập trong quản lý, kiểm tra và phối hợp xử lý vi phạm?

Không thể lý giải tình trạng này chỉ bằng sự thiếu hiểu biết pháp luật của một bộ phận người dân. Đây là hệ quả của nhiều nguyên nhân đan xen.

Trước hết là động cơ trục lợi. Khi gặp những vấn đề cấp bách liên quan đến đất đai, tranh chấp tài sản, hôn nhân gia đình hoặc vụ án hình sự, người dân thường lo lắng, mong muốn được giải quyết nhanh chóng. Các đối tượng lợi dụng tâm lý này để đưa ra những lời quảng cáo hấp dẫn, cam kết kết quả hoặc tự nhận có khả năng tác động đến cơ quan có thẩm quyền.

Bên cạnh đó, sự phát triển của môi trường số khiến việc giả mạo danh tính, sao chép hình ảnh và quảng cáo dịch vụ pháp lý trở nên dễ dàng hơn. Một tài khoản mạng xã hội hoặc website có hình thức chuyên nghiệp không đồng nghĩa với việc người đứng sau là luật sư hợp pháp.

Một nguyên nhân khác là việc kiểm chứng tư cách hành nghề chưa phải lúc nào cũng thuận tiện. Nếu thông tin về luật sư và tổ chức hành nghề chưa được cập nhật, kết nối và công khai theo cách dễ tra cứu, người dân sẽ gặp khó khăn khi xác minh.

Đặc biệt, khi đối tượng sử dụng danh tính của luật sư có thật, việc chỉ kiểm tra tên tuổi là chưa đủ mà còn phải đối chiếu thông tin liên hệ, nơi hành nghề và tổ chức hành nghề.

Ngoài ra, cần xem xét hiệu quả phối hợp giữa các cơ quan quản lý nghề luật sư, cơ quan chức năng và các nền tảng trực tuyến. Nếu việc tiếp nhận, xác minh và xử lý phản ánh không kịp thời, các đối tượng có thể tiếp tục hoạt động dưới hình thức khác.

Tôi cho rằng cần phân biệt rõ giữa việc thiếu quy định pháp luật và những hạn chế trong tổ chức thực hiện. Không nên mặc nhiên kết luận tình trạng này tồn tại vì chưa có chế tài. Điều quan trọng là rà soát tính đồng bộ của quy định, trách nhiệm của từng cơ quan và hiệu quả thực thi trong thực tế.

Không thể đặt toàn bộ trách nhiệm phòng tránh lên vai người dân. Cơ quan quản lý và các tổ chức liên quan phải tạo điều kiện để người dân dễ dàng xác minh, đồng thời phát hiện và xử lý kịp thời hành vi vi phạm.

Cần cơ chế xác minh luật sư thống nhất trên toàn quốc

Luật sư Lê Hồng Nguyên cho rằng cần cơ chế xác minh luật sư thống nhất trên toàn quốc. Ảnh: VT

Là tổ chức xã hội - nghề nghiệp đại diện cho đội ngũ luật sư, theo ông, Liên đoàn Luật sư Việt Nam và các Đoàn Luật sư cần làm gì để chủ động phát hiện, ngăn chặn hành vi mạo danh, đồng thời bảo vệ uy tín nghề nghiệp?

Việc bảo vệ uy tín nghề luật sư phải được thực hiện bằng những hành động cụ thể, chủ động và có hệ thống, không thể chỉ dừng ở việc tuyên truyền, khuyến cáo người dân cảnh giác.

Trước hết, Liên đoàn Luật sư Việt Nam cần tiếp tục phát huy vai trò đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của luật sư; phối hợp với các Đoàn Luật sư địa phương và cơ quan chức năng trong việc tiếp nhận thông tin, xác minh dấu hiệu mạo danh, kiến nghị xử lý và bảo vệ danh tính, hình ảnh của luật sư bị sử dụng trái phép.

Cần nghiên cứu xây dựng hoặc hoàn thiện đầu mối tiếp nhận phản ánh về hành vi mạo danh, với quy trình rõ ràng từ tiếp nhận, xác minh, cảnh báo đến chuyển

thông tin cho cơ quan có thẩm quyền. Khi có căn cứ xác định thông tin giả mạo, phải chủ động cảnh báo trên các kênh chính thức để người dân phòng tránh.

Đồng thời, Liên đoàn và các Đoàn Luật sư cần phối hợp cập nhật chính xác thông tin về luật sư, tổ chức hành nghề, hướng tới cơ chế công khai, tra cứu thống nhất và thuận tiện.

Tuy nhiên, bảo vệ uy tín nghề nghiệp cũng phải đi đôi với việc giữ gìn đạo đức, chất lượng hành nghề của chính đội ngũ luật sư. Các tổ chức nghề nghiệp phải tăng cường giám sát việc tuân thủ pháp luật, Quy tắc đạo đức và ứng xử nghề nghiệp luật sư; kịp thời xem xét, xử lý vi phạm thuộc thẩm quyền.

Theo tôi, uy tín của giới luật sư phải được bảo vệ trên hai phương diện: **Kiên quyết đấu tranh với hành vi mạo danh từ bên ngoài và nghiêm túc chấn chỉnh những vi phạm chuẩn mực nghề nghiệp từ bên trong.**

Một trong những khó khăn hiện nay là người dân chưa dễ dàng kiểm chứng tư cách luật sư và tính hợp pháp của tổ chức hành nghề. Theo ông, có cần một hệ thống xác minh thống nhất trên toàn quốc, thậm chí ứng dụng mã QR, dữ liệu điện tử để ngăn chặn tình trạng mạo danh?

Đây là hướng đi cần được nghiên cứu và ưu tiên triển khai. Tuy nhiên, mục tiêu không nhất thiết là tạo thêm một cơ sở dữ liệu tách biệt mà phải xây dựng cơ chế xác minh thống nhất, có tính kết nối, thông tin chính xác, cập nhật và dễ sử dụng trên phạm vi toàn quốc.

Người dân cần có khả năng kiểm tra thông tin cơ bản của luật sư, tổ chức hành nghề, tư cách hành nghề và thông tin liên hệ chính thức thông qua một đầu mối đáng tin cậy.

Để thực hiện, cần sự phối hợp giữa cơ quan quản lý nhà nước về luật sư, Liên đoàn Luật sư Việt Nam và các Đoàn Luật sư địa phương trong việc kết nối, chuẩn hóa và cập nhật dữ liệu. Đồng thời, phải xác định rõ trách nhiệm quản lý dữ liệu gốc, cập nhật, điều chỉnh sai lệch và bảo đảm tính chính xác của thông tin công khai.

Có thể nghiên cứu ứng dụng mã QR dẫn đến hồ sơ xác minh chính thức, cơ chế kiểm tra thông tin thẻ luật sư hoặc kênh tiếp nhận phản ánh về giả mạo.

Tuy nhiên, công nghệ chỉ phát huy hiệu quả khi được kết nối với dữ liệu chính thống và có quy trình xử lý rõ ràng. Bởi ngay cả mã QR hay hình ảnh thẻ luật sư cũng có thể bị làm giả nếu người dân không biết cách kiểm tra nguồn xác thực.

Việc công khai thông tin cũng phải bảo đảm yêu cầu bảo vệ dữ liệu cá nhân, an toàn thông tin và đúng thẩm quyền. Hệ thống xác minh là công cụ hỗ trợ phòng ngừa, phát hiện vi phạm, không thay thế chức năng thanh tra, điều tra hay xử lý của cơ quan nhà nước.

Tôi cho rằng Liên đoàn Luật sư Việt Nam cần chủ động phối hợp, đề xuất mô hình phù hợp để người dân không phải tự tìm kiếm, đối chiếu thông tin từ nhiều nguồn khác nhau.

Không thể chỉ yêu cầu người dân tự cảnh giác

Nếu đề xuất những giải pháp căn cơ nhằm ngăn chặn luật sư giả, công ty luật “dỏm”, ông sẽ ưu tiên những vấn đề gì? Và ông muốn gửi thông điệp nào đến người dân để tránh rơi vào những chiếc bẫy pháp lý?

Theo tôi, giải pháp căn cơ nhất là chuyển từ tư duy để người dân tự phòng tránh sang xây dựng cơ chế chủ động bảo vệ người dân ngay từ đầu. Không thể để một người chỉ nhận ra mình gặp luật sư giả sau khi đã mất tiền, bỏ lỡ thời hạn pháp lý hoặc gánh chịu những hậu quả khó khắc phục.

Tôi cho rằng cần tập trung vào bốn nhóm giải pháp.

Thứ nhất, tạo điều kiện để người dân xác minh tư cách luật sư và tổ chức hành nghề trước khi giao dịch, ký hợp đồng hoặc thanh toán. Phải có kênh tra cứu chính thức, thuận tiện và thông tin được cập nhật thường xuyên.

Theo luật sư Lê Hồng Nguyên, hành vi mạo danh còn gây tổn hại đến uy tín của những luật sư hành nghề chân chính. Ảnh: TĐ

Thứ hai, thiết lập cơ chế cảnh báo sớm, tiếp nhận phản ánh và xác minh nhanh những tài khoản, website hoặc tổ chức có dấu hiệu mạo danh. Những trường hợp có dấu hiệu vi phạm phải được chuyển đến cơ quan có thẩm quyền để xử lý.

Thứ ba, nâng cao hiệu quả thực thi pháp luật, làm rõ trách nhiệm của từng cơ quan trong tiếp nhận, xác minh và xử lý vi phạm; đồng thời chú trọng ngăn chặn hành vi tái diễn. Trường hợp có dấu hiệu tội phạm phải được xem xét xử lý theo quy định.

Thứ tư, nâng cao khả năng tự bảo vệ của người dân. Khi sử dụng dịch vụ pháp lý, cần xác minh tư cách luật sư, thông tin tổ chức hành nghề, yêu cầu hợp đồng dịch vụ rõ ràng, thanh toán minh bạch và đặc biệt cảnh giác với những lời hứa hẹn chắc chắn về kết quả giải quyết vụ việc hoặc cam kết tác động trái pháp luật đến cơ quan có thẩm quyền.

Về lâu dài, cần có cơ chế phối hợp thường xuyên giữa cơ quan quản lý, cơ quan chức năng, Liên đoàn Luật sư Việt Nam, các Đoàn Luật sư và nền tảng trực tuyến. Đồng thời, tổng hợp, phân tích những thủ đoạn mạo danh phổ biến để chủ động cảnh báo thay vì chỉ xử lý khi thiệt hại đã xảy ra.

Tôi muốn nhấn mạnh rằng, bảo vệ uy tín nghề luật sư không có nghĩa là bảo vệ hình ảnh của giới luật sư bằng mọi giá, mà là bảo vệ những giá trị đúng đắn của nghề nghiệp, bảo vệ người hành nghề hợp pháp và quyền tiếp cận dịch vụ pháp lý đáng tin cậy của người dân.

Chúng ta phải làm cho việc xác minh trở nên dễ dàng hơn, hành vi mạo danh khó thực hiện hơn và việc phát hiện, xử lý vi phạm kịp thời hơn.

Mục tiêu cuối cùng là để người dân có thể kiểm tra trước khi giao phó vụ việc pháp lý; để những luật sư chân chính không phải gánh chịu sự nghi ngờ do hành vi của kẻ mạo danh; và để niềm tin vào pháp luật, công lý được củng cố bằng những cơ chế bảo vệ cụ thể, minh bạch, hiệu quả.

Đây không chỉ là trách nhiệm của Liên đoàn Luật sư Việt Nam hay riêng giới luật sư, mà còn là trách nhiệm chung của các cơ quan chức năng và toàn xã hội.

Xin trân trọng cảm ơn luật sư!

Võ Tùng - Thành Đạt